

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 2015 р.

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра
галузь знань 0306 – Менеджмент та адміністрування
спеціальність 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Луцьк – 2015

Робоча програма навчальної дисципліни «Інвестиційний менеджмент» для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування», спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

27.08.2015 р. – 16 с.

Розробники: Черчик Л.М., д.е.н., професор

Рецензент: Ліпич Л.Г., декан Інституту економіки та менеджменту, д.е.н., професор

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 1 від 27. 08. 2015 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л.М.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією Інституту економіки та менеджменту**

протокол № 2 від 09. 09. 2015 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету (інституту) _____ (Бегун С.І.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № ____ від ____. ____ . 20__ р.

© Черчик Л.М., 2015
(Прізвище, ініціали)

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни «Інвестиційний менеджмент», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Магістр» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

В умовах переходу до ринкової економіки, інтеграції в світове співтовариство поживається та набуває нової якості інвестиційна діяльність, тому є потреба у формуванні навиків з ідентифікації, підготовки та реалізації рішень щодо ефективного використання ресурсів, в опануванні світового досвіду обґрунтування та реалізації інвестицій, відображеному в новому науковому напрямку – інвестиційному менеджменті.

Інвестиційний менеджмент – це сукупність методів і прийомів, за допомогою яких можна обґрунтувати, визначити умови успішної реалізації інвестицій, розв'язати проблему вибору найкращого варіанту інвестування; це інструмент управління будь-яким розвитком.

Інвестиційний менеджмент передбачає вивчення концепції, методології, підходів та критеріїв визначення, порівняння, обґрунтування альтернативних рішень інвестиційної діяльності. В арсеналі інвестиційного менеджменту – схеми збирання даних, здійснення оптимізації процесів прийняття рішень на основі аналізу альтернативних варіантів, вибору оптимальних варіантів інвестицій, визначення організаційних, фінансових, технологічних, соціальних, екологічних проблем, які виникають на різних стадіях інвестиційної діяльності та реалізації інвестиційного проекту, прийняття компетентних рішень щодо доцільності інвестиційної діяльності.

Інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання вимагає глибоких знань теорії та практики прийняття рішень у сфері обґрунтування інвестиційної стратегії, виборі напрямів та форм інвестування, а пошук шляхів удосконалення відносин в інвестиційній сфері в умовах ринкової трансформації економіки є не лише актуальним, а й важливим завданням теоретичного та практичного значення.

Навчальною програмою дисципліни «Інвестиційний менеджмент» передбачено вивчення теоретичних та методичних положень, практичних рекомендацій, пов'язаних із оволодінням основами управління інвестиційною діяльністю, аналізом інвестиційних проектів на рівні підприємства, вивчення методів та прийомів моделювання інвестиційної діяльності, розвиток здібностей до дослідницької діяльності, самостійності та відповідальності.

Наукову основу дисципліни складають теоретичні розробки вітчизняних та зарубіжних вчених, практичні рекомендації та пропозиції провідних економістів світу щодо прийняття управлінських рішень з питань кадрової політики підприємства або організації, підвищення ефективності використання і розвитку персоналу.

Предметом навчальної дисципліни є процес управління персоналом підприємства (установи).
Формування кадрової політики.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система принципів та методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із здійсненням різних аспектів інвестиційної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Інвестиційний менеджмент» пов'язана з дисциплінами техніко-технологічного напрямку, оскільки передбачає знання студентами сучасної техніки і технологій; з дисциплінами організаційно-управлінського профілю, оскільки техніко-економічне обґрунтування будь-якого рішення передбачає проектування організаційної і управлінської структури, розв'язання проблем управління інвестиційним проектом; з дисциплінами «Фінанси», «Фінансовий менеджмент», «Бухгалтерський облік», «Економічний аналіз» в плані, що стосується оцінки фінансової спроможності інвестиційного рішення.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Інвестиції та інвестиційна діяльність.
2. Управління інвестиційною діяльністю.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів <u>3</u>	0306 «Менеджмент та адміністрування»	нормативна
Модуль <u>1</u>	Спеціальність 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»	Рік підготовки: – 1.
Змістових модулів <u>2</u>		Семестр: – 1.
Загальна кількість годин <u>90</u>		Лекції 26 год.
Тижневих годин: аудиторних 2 самостійної роботи 5		Практичні (семінари) 18 год.
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 46 год.
		Форма контролю: <u>екзамен</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Інвестиційний менеджмент» є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління інвестиційною діяльністю підприємств, відповідних компетенцій на основі засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, що дозволяють ефективно здійснювати цю діяльність на підприємстві.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інвестиційний менеджмент» є: ознайомити студентів із сутністю та теоретичними засадами інвестиційної діяльності; навчити правильно застосовувати методичний інвестиційний інструментарій; сформувати теоретичну та методологічну базу, необхідну для подальшого оволодіння практикою фінансового, реального, інноваційного та іноземного інвестування; виробити уміння опрацювати та аналізувати доцільність реалізації інвестиційних проектів в умовах невизначеності; правильно визначати методи фінансування інвестиційної діяльності та напрямки державного регулювання інвестиційної діяльності.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати методичні підходи до:

- дослідження зовнішнього інвестиційного середовища та прогнозування кон'юнктури інвестиційної діяльності;
- розробки стратегічних напрямків інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва;
- розробки стратегії формування інвестиційних ресурсів суб'єкта інвестиційної діяльності;
- пошуку і оцінювання інвестиційної користі реальних проектів і добір з них найефективніших; оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів і добір з них найефективніших; підготовки рішень про своєчасний вихід з неефективних проектів (продаж окремих фінансових інструментів).
- формування та оцінювання інвестиційного портфеля за критеріями дохідності, ризику та ліквідності; організацію моніторингу інвестиційних програм і проектів;
- поточного планування та оперативне управління реалізацією окремих програм і проектів.

вміти:

- формулювати цілі інвестиційної діяльності підприємства;
- формувати систему організаційного та інформації забезпечення інвестиційного менеджменту на підприємстві, здійснення інвестиційного аналізу та планування інвестиційної діяльності, забезпечування контролю за основними формами інвестиційної діяльності підприємства; застосовувати основні методи прогнозування інвестиційного ринку;
- розробляти бізнес-плани реальних інвестицій обґрунтування інвестиційної програми;
- здійснювати оцінку фінансових інвестицій інвестиційний портфель підприємства;
- проводити оцінку інвестиційних ризиків, обґрунтовувати методи їх мінімізації.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інвестиції та інвестиційна діяльність

Тема 1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту

Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства. Роль інвестицій у забезпеченні ефективного стратегічного розвитку підприємства та зростання його ринкової вартості. Поняття валових та чистих інвестицій. Класифікація інвестицій підприємства за об'єктами інвестування, характером участі в цьому процесі, періодом інвестування та іншими ознаками. Сучасні форми державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств в Україні. Суб'єкти інвестування, їх основні типи. Поняття інвестиційного менеджменту як професійної діяльності і наукового напрямку. Зв'язок теорії інвестиційного менеджменту з теорією загального менеджменту підприємства. Основна мета інвестиційного менеджменту, її підпорядкованість стратегії економічного розвитку підприємства. Основні завдання інвестиційного менеджменту - забезпечення високих темпів економічного розвитку підприємства за рахунок ефективної інвестиційної діяльності, максимізації доходів (чистого грошового потоку), мінімізації інвестиційних ризиків підприємства, забезпечення проектних параметрів реалізації інвестиційних програм тощо. Основні функції інвестиційного менеджменту - розробка стратегічних напрямів інвестиційної діяльності підприємства, стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства на основі дослідження зовнішнього інвестиційного середовища та прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку; обґрунтування окремих проектів реального інвестування підприємства та їх оцінка; відбір ефективних фінансових інструментів на основі оцінки їх інвестиційної привабливості; формування інвестиційного портфеля підприємства та його оцінка; поточне планування та оперативне управління реалізацією інвестиційних програм і окремих проектів тощо.

Тема 2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту

Концепція оцінки вартості грошей у часі під час здійснення інвестиційної діяльності підприємства. Методичний інструментарій визначення майбутньої і теперішньої вартості чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності. Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності. Номінальна та реальна вартість чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності. Врахування фактору інфляції при формуванні необхідного рівня доходності інвестицій. Інфляційна премія та методи її розрахунку. Поняття інвестиційних ризиків. Класифікація інвестиційних ризиків за окремими ознаками. Поняття систематичного та несистематичного інвестиційних ризиків. Методичний інструментарій кількісної оцінки рівня інвестиційних ризиків. Премія за ризик та методи її розрахунку. Модель оцінки капітальних активів, основні допущення щодо її використання. Лінія надійності інвестиційного ринку, методи оцінки необхідного рівня доходності інструменту інвестування, виходячи з рівня систематичного ризику. Поняття ліквідності інвестицій. Класифікація інвестицій підприємства за рівнем ліквідності. Методичний інструментарій оцінки рівня ліквідності інвестицій. Премія за ліквідність інвестицій та методи її розрахунку.

Тема 3. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку

Поняття інвестиційного ринку. Класифікація видів та сегментів інвестиційного ринку. Характеристика окремих видів та сегментів інвестиційного ринку України на сучасному етапі. Методи поточного спостереження кон'юнктури інвестиційного ринку. Поняття моніторингу інвестиційного ринку та принципи його організації на підприємстві. Основні параметри інвестиційного ринку, що спостерігається, зв'язок напрямів і особливостей інвестиційної діяльності підприємства з ними. Методи аналізу поточної кон'юнктури інвестиційного ринку. Прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку; основні етапи та методи його здійснення. Поняття інвестиційної привабливості галузей економіки. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих галузей економіки. Система основних показників, що характеризують інвестиційну привабливість галузей економіки. Поняття інвестиційної привабливості регіонів. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих регіонів. Система основних показників, що характеризують інвестиційну привабливість регіонів. Поняття інвестиційної привабливості окремих підприємств. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих підприємств. Система основних характеристик і показників інвестиційної привабливості окремих підприємств - стадія життєвого циклу, реальна вартість і

структура сукупних активів, фінансовий стан, стан управління боргами, ринковою вартістю підприємства.

Тема 4. Інвестиційна стратегія підприємства

Поняття інвестиційної стратегії підприємства. Зв'язок інвестиційної стратегії із загальною стратегією економічного розвитку підприємства. Основні етапи процесу формування інвестиційної стратегії підприємства - визначення горизонту стратегічного управління інвестиційною діяльністю, формування її стратегічних цілей, обґрунтування стратегічних напрямів інвестиційної діяльності, стратегії формування інвестиційних ресурсів; структурування реалізації стратегії за періодами та іншими кількісними параметрами. Оцінка інвестиційної стратегії підприємства за критеріями відповідності загальній стратегії його економічного розвитку, внутрішньої збалансованості її розділів, узгодженості із зовнішнім інвестиційним середовищем, урахування впливу факторів зовнішнього інвестиційного середовища, ресурсного потенціалу підприємства, рівня інвестиційного ризику, проектної результативності тощо. Оптимізація співвідношення різних форм інвестування за окремими етапами реалізації його інвестиційної стратегії, виходячи із профільного спрямування діяльності підприємства, стадії його життєвого циклу, розміру, стану кон'юнктури окремих сегментів інвестиційного ринку тощо.

Тема 5. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства

Поняття інвестиційних ресурсів підприємства, класифікація, форми залучення. Завдання та основні етапи розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства. Методичні засади розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства. Визначення загальної потреби в інвестиційних ресурсах. Особливості розрахунку потреби в інвестиційних ресурсах підприємства для здійснення реальних та фінансових інвестицій. Сучасні методи фінансування окремих інвестиційних проектів і програм - повне самофінансування (за рахунок внутрішніх джерел формування інвестиційних ресурсів), акціонування, кредитне фінансування, фінансовий лізинг і селенг, змішане фінансування. Оптимізація структури джерел формування інвестиційних ресурсів за формами залучення і видами. Поняття вартості інвестиційних ресурсів. Середньозважена вартість інвестиційного капіталу. Оцінка вартості внутрішніх та зовнішніх джерел залучення власного капіталу для інвестицій. Методи оцінки вартості джерел позикового капіталу.

Змістовий модуль 2. Управління інвестиційною діяльністю

Тема 6. Управління реальними інвестиціями підприємства

Роль реального інвестування в розвитку підприємств. Характеристика основних форм реальних інвестицій підприємства - придбання цілісних майнових комплексів, нове будівництво, реконструкція, модернізація, придбання окремих видів матеріальних та нематеріальних активів тощо. Методичні засади управління реальними інвестиціями підприємства. Основні етапи процесу управління реальними інвестиціями на підприємстві - аналіз стану реального інвестування у передплановому періоді, визначення загальної потреби в реальному інвестуванні в плановому періоді, обґрунтування форм реального інвестування; розробка бізнес-планів реальних інвестиційних проектів, методи формування програми реальних інвестицій; управління забезпеченням реалізації окремих реальних інвестиційних проектів та інвестиційних програм.

Бізнес-план реального інвестиційного проекту, методичні засади його розробки. Зміст бізнес-плану реального інвестиційного проекту та характеристика основних його розділів - резюме, характеристика продукту (послуги), розміщення об'єкта, аналіз ринку продукту, обсяг та структура виробництва продукту (послуги), які плануються, забезпеченість випуску продукту (послуги) основними факторами виробництва, стратегія маркетингу, фінансовий план, визначення потреби в інвестиційних ресурсах та джерел її фінансування, оцінка ризиків та форми їх страхування і мінімізації, графіки реалізації проекту, аналіз беззбитковості. Система основних показників, що входять до складу окремих розділів бізнес-плану реального інвестиційного проекту, та методи їх розрахунку. Принципи оперативного управління реалізацією реальних інвестиційних проектів. Календарний план реалізації реального інвестиційного проекту та порядок його розробки. Розподіл відповідальності і ризиків замовника та підрядчика під час реалізації інвестиційного проекту. Бюджет реального інвестиційного проекту, його види. Особливості розробки капітального бюджету. Зміст та порядок розробки поточного бюджету експлуатації реального інвестиційного проекту. Метод «гнучкого бюджету» реалізації інвестиційного проекту і принципи його розробки. Побудова системи моніторингу реалізації реальних інвестиційних

програм і проектів. Система основних показників моніторингу. Аналіз резервів і можливостей нормалізації ходу виконання окремих інвестиційних проектів. Необхідність оперативного коригування форм реалізації інвестиційних проектів. Критерії припинення реалізації інвестиційного проекту та «виходу» із нього.

Тема 7. Правила прийняття інвестиційних рішень

Методичні підходи оцінки й відбору реальних інвестицій. Методи оцінки ефективності проектів реальних інвестицій. Критерії ефективності реальних інвестиційних проектів - чистий приведений дохід, індекс дохідності, період окупності, внутрішня норма дохідності та ін., порядок їх розрахунку. Взаємозв'язок окремих показників оцінки ефективності реальних інвестицій. Особливості оцінки ефективності незалежних і альтернативних проектів реальних інвестицій. Обґрунтування інвестиційних рішень про заміну капітальних активів у зв'язку з вибором «покупка-лізинг». Управління інвестиційними ризиками: профілактика, мінімізація і запобігання окремим видам інвестиційних ризиків. Правила прийняття інвестиційних рішень в умовах невизначеності і ризику. Методи оцінки одиничних ризиків проектів реальних інвестицій: аналіз чутливості, аналіз сценаріїв, імітаційного моделювання за методом Монте-Карло, аналіз дерева рішень. Методи оцінки несистематичних ризиків проектів реальних інвестицій. Методи оцінки ринкових (систематичних) ризиків проектів реальних інвестицій. Методи оцінки рівня ліквідності окремих реальних інвестиційних проектів та її вплив на прийняття інвестиційних рішень.

Тема 8. Формування програми реальних інвестицій підприємства

Поняття програми реальних інвестицій та принципи її формування. Основні етапи формування програми реальних інвестицій на підприємстві. Методичні підходи до відбору реальних інвестиційних проектів, що можуть включатися до програми реальних інвестицій підприємства. Критерії відбору до програми реальних інвестиційних проектів. Методи спряженого планування інвестиційних потреб і фінансових можливостей підприємства. Оптимізація програми реальних інвестицій підприємства.

Тема 9. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства

Поняття інноваційних інвестицій підприємства та характеристика їх основних форм. Мета та принципи управління інноваційними інвестиціями підприємства. Управління інноваційними інвестиціями підприємства як інструмент реалізації інноваційної стратегії. Обґрунтування основних напрямів інноваційної діяльності підприємства і потреби в інноваційних інвестиціях у плановому періоді. Порядок вибору об'єктів інноваційних інвестицій та методи оцінки їх вартості. Особливості оцінки ефективності інноваційних інвестицій.

Тема 10. Управління фінансовими інвестиціями підприємства

Цілі та умови здійснення фінансових інвестицій. Роль фінансового інвестування в забезпеченні встановлення фінансового впливу на інші підприємства, реалізації стратегічних цілей, що пов'язані з диверсифікацією операційної діяльності підприємства, забезпеченні дохідності тимчасового вільного капіталу, накопиченні інвестиційних ресурсів для реалізації реальних інвестицій. Характеристика основних форм фінансових інвестицій підприємства - вкладення в статутні фонди інших підприємств; розміщення тимчасового вільного капіталу в дохідні інструменти грошового ринку, вкладення капіталу в дохідні інструменти фондового ринку. Методичні засади управління фінансовими інвестиціями підприємства. Основні етапи процесу розробки політики управління фінансовими інвестиціями на підприємстві - аналіз стану фінансового інвестування у передплановому періоді, визначення форм фінансового інвестування, оцінка інвестиційних якостей окремих фінансових інструментів, формування портфеля фінансових інвестицій та оперативне його коригування. Принципи й методи оцінки інвестиційної привабливості фінансових інструментів. Характеристика основних інструментів інвестування фондового ринку України, особливості показників і методів оцінки їх інвестиційної привабливості. Рейтингова оцінка інвестиційних якостей акцій, облігацій та інших цінних паперів. Характеристика основних інструментів інвестування грошового ринку України та інших, особливості показників і методів оцінки їх інвестиційної привабливості.

Тема 11. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства

Мета і завдання управління формуванням портфеля фінансових інвестицій підприємства. Типи портфелів фінансових інвестицій, їх характеристика. Принципи і послідовність здійснення процесу формування портфеля фінансових інвестицій підприємства. Особливості відбору

інструментів інвестування до портфеля фінансових інвестицій: акцій, облігацій, ощадних сертифікатів та інших. Методичні підходи до мінімізації ризиків портфеля, у т.ч. через диверсифікацію фінансових інструментів. Загальна оцінка сформованого портфеля інвестицій підприємства за критеріями дохідності, ризику та ліквідності. Принципи та параметри оперативного управління портфелем фінансових інвестицій підприємства. Основні фактори, що впливають на зниження ефективності фінансових інвестицій, методи оцінки їх впливу. Організація системи моніторингу ефективності портфеля фінансових інвестицій. Обґрунтування управлінських рішень щодо реконструкції портфеля фінансових інвестицій, ефективних форм реінвестування капіталу.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лек.	Практ.	Сам. роб.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Інвестиції та інвестиційна діяльність				
Тема 1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту	7	2	0,5	3
Тема 2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту	7	2	1	4
Тема 3. Інвестиційна привабливість та інвестиційний клімат	7	2	0,5	4
Тема 4. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку	7	2	2	3
Тема 5. Інвестиційна стратегія підприємства	7	2	2	3
Тема 6. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства	7	2	2	5
Разом за змістовим модулем 1	42	12	8	22
Змістовий модуль 2. Управління інвестиційною діяльністю				
Тема 7. Управління реальними інвестиціями підприємства	7	2	1	4
Тема 8. Бізнес-план реального інвестиційного проекту, методичні засади його розробки	6	2	1	3
Тема 9. Правила прийняття інвестиційних рішень	7	2	2	3
Тема 10. Формування програми реальних інвестицій підприємства	7	2	2	3
Тема 11. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства	7	2	1	4
Тема 12. Управління фінансовими інвестиціями підприємства	7	2	1	4
Тема 13. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства	7	2	2	3
Разом за змістовим модулем 2	48	14	10	24
Усього годин	90	26	18	46

5. Теми практичних (семінарських)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1-3. Сутність та методологічні засади інвестиційного менеджменту Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства. Класифікація інвестицій підприємства. Поняття інвестиційного менеджменту. Концепція оцінки вартості грошей у часі під час здійснення інвестиційної діяльності підприємства. Поняття інвестиційної привабливості сфер діяльності, регіону, підприємства, методичні засади їх дослідження. Інвестиційний клімат	2
2	Тема 4. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку Поняття інвестиційного ринку. Класифікація видів та сегментів інвестиційного ринку. Методи поточного спостереження та аналізу поточної кон'юнктури інвестиційного ринку. Прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку.	2
3	Тема 5. Інвестиційна стратегія підприємства Поняття інвестиційної стратегії підприємства. Етапи процесу формування інвестиційної стратегії. Оцінка інвестиційної стратегії підприємства.	2
4	Тема 6. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства Поняття інвестиційних ресурсів підприємства, класифікація, форми залучення. Завдання та основні етапи розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства. Методичні засади розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства. Визначення загальної потреби в інвестиційних ресурсах.	2
5	Тема 7-8. Управління реальними інвестиціями підприємства Сутність, форми реального інвестування в розвитку підприємств. Методичні засади управління реальними інвестиціями підприємства. Бізнес-план реального інвестиційного проекту, методичні засади його розробки. Бюджет реального інвестиційного проекту, його види. Методичні підходи оцінки й відбору реальних інвестицій. Методи оцінки ефективності проектів реальних інвестицій. Критерії ефективності реальних інвестиційних проектів.	2
6	Тема 7. Правила прийняття інвестиційних рішень Методичні підходи оцінки й відбору реальних інвестицій. Методи оцінки ефективності проектів реальних інвестицій. Управління інвестиційними ризиками. Правила прийняття інвестиційних рішень в умовах невизначеності і ризику. Методи оцінки одиничних ризиків проектів реальних інвестицій. Методи оцінки ринкових (систематичних) ризиків проектів реальних інвестицій.	2
7	Тема 10. Формування програми реальних інвестицій підприємства Поняття програми реальних інвестицій та принципи її формування. Основні етапи формування програми реальних інвестицій на підприємстві. Методичні підходи до відбору реальних інвестиційних проектів, що можуть включатися до програми реальних інвестицій підприємства. Критерії відбору до програми реальних інвестиційних проектів.	2
8	Тема 11-12. Особливості управління інноваційними та фінансовими інвестиціями Поняття інноваційних інвестицій підприємства та характеристика їх основних форм. Управління інноваційними інвестиціями підприємства як інструмент реалізації інноваційної стратегії. Обґрунтування основних напрямів інноваційної діяльності підприємства і потреби в інноваційних інвестиціях у плановому періоді. Методичні засади управління фінансовими інвестиціями підприємства.	2
9.	Тема 13. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства Мета і завдання управління формуванням портфеля фінансових інвестицій підприємства. Типи портфелів фінансових інвестицій, їх характеристика. Принципи і послідовність здійснення процесу формування портфеля фінансових інвестицій підприємства. Особливості відбору інструментів інвестування до портфеля фінансових інвестицій.	2
	Разом	18

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	Тема 1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту Сучасні форми державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств в Україні. Суб'єкти інвестування, їх основні типи. Основні функції інвестиційного менеджменту.	3
2	Тема 2. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту Інфляційна премія та методи її розрахунку. Премія за ризик та методи її розрахунку. Модель оцінки капітальних активів, основні допущення щодо її використання. Лінія надійності інвестиційного ринку, методи оцінки необхідного рівня доходності інструменту інвестування, виходячи з рівня систематичного ризику. Премія за ліквідність інвестицій та методи її розрахунку.	4
3	Тема 3. Інвестиційна привабливість та інвестиційний клімат Система основних характеристик і показників інвестиційної привабливості окремих підприємств - стадія життєвого циклу, реальна вартість і структура сукупних активів, фінансовий стан, стан управління боргами, ринковою вартістю підприємства.	4
4	Тема 4. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку Характеристика окремих видів та сегментів інвестиційного ринку України на сучасному етапі. Методи поточного спостереження кон'юнктури інвестиційного ринку. Основні параметри інвестиційного ринку, що спостерігається, зв'язок напрямів і особливостей інвестиційної діяльності підприємства з ними.	3
5	Тема 5. Інвестиційна стратегія підприємства Зв'язок інвестиційної стратегії із загальною стратегією економічного розвитку підприємства. Оптимізація співвідношення різних форм інвестування за окремими етапами реалізації його інвестиційної стратегії, виходячи із спрямування діяльності, стадії його життєвого циклу, розміру, стану кон'юнктури інвестиційного ринку.	3
6	Тема 6. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства Оптимізація структури джерел формування інвестиційних ресурсів за формами залучення і видами. Поняття вартості інвестиційних ресурсів. Середньозважена вартість інвестиційного капіталу. Оцінка вартості внутрішніх та зовнішніх джерел залучення власного капіталу для інвестицій. Методи оцінки вартості джерел позикового капіталу.	5
7	Тема 7. Управління реальними інвестиціями підприємства Роль реального інвестування в розвитку підприємств. Принципи оперативного управління реалізацією реальних інвестиційних проектів. Календарний план реалізації реального інвестиційного проекту та порядок його розробки. Розподіл відповідальності і ризиків замовника та підрядчика під час реалізації інвестиційного проекту.	4
8	Тема 8. Бізнес-план реального інвестиційного проекту, методичні засади його розробки Особливості розробки бізнес-планів для проектів різного масштабу та сфер діяльності.	3
9	Тема 9. Правила прийняття інвестиційних рішень Взаємозв'язок окремих показників оцінки ефективності реальних інвестицій. Особливості оцінки ефективності незалежних і альтернативних проектів реальних інвестицій. Обґрунтування інвестиційних рішень про заміну капітальних активів у зв'язку з вибором «покупка-лізинг». Методи оцінки несистематичних ризиків проектів реальних інвестицій. Методи оцінки ринкових (систематичних) ризиків проектів реальних інвестицій. Методи оцінки рівня ліквідності окремих реальних інвестиційних проектів та її вплив на прийняття інвестиційних рішень.	3
10	Тема 10. Формування програми реальних інвестицій підприємства Методи спряженого планування інвестиційних потреб і фінансових можливостей підприємства. Оптимізація програми реальних інвестицій підприємства.	3
11	Тема 11. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства Мета та принципи управління інноваційними інвестиціями підприємства. Порядок вибору об'єктів інноваційних інвестицій та методи оцінки їх вартості. Особливості оцінки ефективності інноваційних інвестицій.	4
12	Тема 12. Управління фінансовими інвестиціями підприємства Роль фінансового інвестування в забезпеченні встановлення фінансового впливу на інші підприємства, реалізації стратегічних цілей, що пов'язані з диверсифікацією операційної	4

	діяльності підприємства, забезпеченні дохідності тимчасового вільного капіталу, накопиченні інвестиційних ресурсів для реалізації реальних інвестицій. Рейтингова оцінка інвестиційних якостей акцій, облігацій та інших цінних паперів. Характеристика основних інструментів інвестування грошового ринку України та інших, особливості показників і методів оцінки їх інвестиційної привабливості.	
13	Тема 13. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства Загальна оцінка сформованого портфеля інвестицій підприємства за критеріями дохідності, ризику та ліквідності. Основні фактори, що впливають на зниження ефективності фінансових інвестицій, методи оцінки їх впливу. Організація системи моніторингу ефективності портфеля фінансових інвестицій. Обґрунтування управлінських рішень щодо реконструкції портфеля фінансових інвестицій, ефективних форм реінвестування капіталу.	3
	Всього:	46

7. Методи та засоби навчання.

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття; самостійна робота.

Серед методик та форм навчання даного курсу слід визначити такі *методики викладання*: методика проблемного навчання та евристичне навчання; *форми навчання*: аналітичні та проблемні лекції та дискусії – головна мета проведення таких лекцій складається у розвитку у студентів логічного та самостійного осмислення додаткового матеріалу, який стосується сучасних процесів розвитку світової економіки; *методики навчання*: кейс-метод, презентації, або міні-проекти, які готують студенти самостійно, а потім презентують для групи.

Семінарські та практичні заняття плануються з кожної теми дисципліни і включають такі напрями роботи: підготовку до семінарських (практичних) занять за вказаним планом; виконання контрольних завдань; виконання завдання дослідницького характеру; критичний огляд наукових публікацій за обраною проблематикою; тренінги; рольові та ділові ігри; презентацію результатів дослідження на задану тематику, в т.ч. виступ на конференції.

Для оцінки теоретичної підготовки студентів проводиться контрольне письмове опитування.

Мета проведення лекцій полягає в ознайомленні студентів з основними теоретико-методологічними питаннями інвестиційного менеджменту, світовим досвідом та сучасними щодо управління інвестиційною діяльністю підприємств і організацій.

Завдання лекційного курсу:

- викладення студентам відповідно до програми та робочого плану основних положень інвестиційного менеджменту, як складного процесу обґрунтування, організації та планування інвестиційної діяльності підприємств і організацій;
- сформулювати у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу “Інвестиційний менеджмент”.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички управління інвестиційною діяльністю підприємств і організацій з метою їх використання в управлінській діяльності.

Завдання практичних занять:

- засвоїти теорію та методичні підходи, сучасні технології обґрунтування, організації та планування інвестиційної діяльності як складових загальної системи управління діяльністю підприємств і організацій;
- навчитися обґрунтовувати управлінські рішення щодо інвестиційної діяльності підприємств і організацій;
- освоїти технологію розробки техніко-економічного обґрунтування інвестиційних проектів;
- засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.

8. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Екзамен проводиться у письмовій формі. Передбачає: термінологічний диктант (15 балів – 1 бал за правильну відповідь), три відкриті питання (30 балів – 10 бал за повну відповідь за кожне питання), задачу (15 балів за правильно розписану та розв'язану задачу з коментарем та висновком).

Питання на екзамен

1. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства.
2. Класифікація інвестицій підприємства.
3. Сучасні форми державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств в Україні.
4. Суб'єкти інвестування, їх основні типи.
5. Поняття інвестиційного менеджменту як професійної діяльності і наукового напрямку.
6. Концепція оцінки вартості грошей у часі під час здійснення інвестиційної діяльності підприємства.
7. Методичний інструментарій визначення майбутньої і теперішньої вартості чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності.
8. Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності.
9. Поняття інвестиційних ризиків.
10. Класифікація інвестиційних ризиків за окремими ознаками.
11. Методичний інструментарій кількісної оцінки рівня інвестиційних ризиків.
12. Премія за ризик та методи її розрахунку.
13. Модель оцінки капітальних активів, основні допущення щодо її використання.
14. Поняття ліквідності інвестицій. Класифікація інвестицій підприємства за рівнем ліквідності.
15. Поняття інвестиційного ринку. Класифікація видів та сегментів інвестиційного ринку.
16. Методи поточного спостереження кон'юнктури інвестиційного ринку.
17. Поняття моніторингу інвестиційного ринку та принципи його організації на підприємстві.
18. Методи аналізу поточної кон'юнктури інвестиційного ринку.
19. Прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку; основні етапи та методи його здійснення.
20. Поняття інвестиційної привабливості галузей економіки. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих галузей економіки.
21. Поняття інвестиційної привабливості регіонів. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих регіонів.
22. Поняття інвестиційної привабливості окремих підприємств. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих підприємств.
23. Поняття інвестиційної стратегії підприємства.
24. Основні етапи процесу формування інвестиційної стратегії підприємства.
25. Оцінка інвестиційної стратегії підприємства.
26. Поняття інвестиційних ресурсів підприємства, класифікація, форми залучення.
27. Методичні засади розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства.
28. Визначення загальної потреби в інвестиційних ресурсах.
29. Сучасні методи фінансування окремих інвестиційних проектів і програм.
30. Оптимізація структури джерел формування інвестиційних ресурсів за формами залучення і видами.
31. Поняття вартості інвестиційних ресурсів.
32. Характеристика основних форм реальних інвестицій підприємства.
33. Методичні засади управління реальними інвестиціями підприємства.
34. Основні етапи процесу управління реальними інвестиціями на підприємстві.
35. Бізнес-план реального інвестиційного проекту, методичні засади його розробки.
36. Принципи оперативного управління реалізацією реальних інвестиційних проектів.
37. Календарний план реалізації реального інвестиційного проекту та порядок його розробки.
38. Бюджет реального інвестиційного проекту, його види.
39. Побудова системи моніторингу реалізації реальних інвестиційних програм і проектів.
40. Методичні підходи оцінки й відбору реальних інвестицій.
41. Методи оцінки ефективності проектів реальних інвестицій.
42. Критерії ефективності реальних інвестиційних проектів.

43. Управління інвестиційними ризиками.
44. Методи оцінки одиничних ризиків проектів реальних інвестицій.
45. Поняття програми реальних інвестицій та принципи її формування.
46. Основні етапи формування програми реальних інвестицій на підприємстві.
47. Методичні підходи до відбору реальних інвестиційних проектів, що можуть включатися до програми реальних інвестицій підприємства.
48. Критерії відбору до програми реальних інвестиційних проектів.
49. Поняття інноваційних інвестицій підприємства та характеристика їх основних форм.
50. Обґрунтування основних напрямів інноваційної діяльності підприємства і потреби в інноваційних інвестиціях у плановому періоді.
51. Цілі та умови здійснення фінансових інвестицій.
52. Методичні засади управління фінансовими інвестиціями підприємства.
53. Основні етапи процесу розробки політики управління фінансовими інвестиціями на підприємстві.
54. Принципи й методи оцінки інвестиційної привабливості фінансових інструментів.
55. Характеристика основних інструментів інвестування фондового ринку України.
56. Характеристика основних інструментів інвестування грошового ринку України.
57. Мета і завдання управління формуванням портфеля фінансових інвестицій підприємства.
58. Типи портфелів фінансових інвестицій, їх характеристика.
59. Принципи і послідовність здійснення процесу формування портфеля фінансових інвестицій підприємства.
60. Особливості відбору інструментів інвестування до портфеля фінансових інвестицій: акцій, облігацій, ощадних сертифікатів та інших.
61. Методичні підходи до мінімізації ризиків портфеля.
62. Принципи та параметри оперативного управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.
63. Основні фактори, що впливають на зниження ефективності фінансових інвестицій, методи оцінки їх впливу.

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання.

В процесі вивчення дисципліни використовують такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- письмовий іспит.

10. Розподіл балів та критерії оцінювання.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з курсу визначається так:

- кількості балів за поточне оцінювання – 40 балів (по 20 балів за змістовий модуль);
- письмовий іспит – 60 балів.

Поточний контроль (40 балів)													Підсумковий контроль (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1														
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							Екзамен	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13		
3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	60	100

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни “Інвестиційний менеджмент” визначається як сума у балах поточної та екзаменаційної оцінки. Рейтингова оцінка у балах за шкалою навчального закладу може бути переведена до п’ятибальної шкали оцінювання (національної шкали). Згідно з даними таблиці переведення рейтингових оцінок від однієї шкали до іншої.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D		
60 - 66	E	Задовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Fx	Незадовільно	

11. Методичне забезпечення

1. Ліпич Л. Г. Інвестиційних менеджмент . Конспект лекцій. / Л. Г. Ліпич. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2012. – 262 с.
2. Черчик Л. М. Інвестиційних менеджмент : Методичні вказівки до практичних занять / Л. М. Черчик. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2012. – 40 с.
3. Черчик Л. М. Інвестиційних менеджмент : Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для студентів спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» денної форми навчання / Л. М. Черчик. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2012. – 46 с.

12. Список джерел

1. Бланк И. А. Основы инвестиционного менеджмента : в 2 т. / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2004. – 265 с.
2. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент : підручник / І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. – 358 с.
3. Інвестиційний менеджмент (в прикладах і завданнях) : навч. посібник / С. О. Погасій, О. В. Познякова, Ю. В. Поручник. – К. : Кондор, 2006. – 398 с.
4. Костюкевич Р. М. Інвестиційний менеджмент . Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2011. – 270 с.
5. Садловська І. П. Інвестиційний менеджмент : навч. посібник / І. П. Садловська. – К. : Кондор, 2011. – 212 с.
6. Сазонець І. Л. Інвестування : підручник / І. Л. Сазонець, В. А. Федорова. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.
7. Правик Ю. М. Інвестиційний менеджмент [Текст] : навчальний посібник / Ю. М. Правик. – К. : Знання, 2007. – 431 с.
8. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз : Навч. посіб. / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 400 с.
9. Гриньова В. М. Інвестування : підручник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда. – К. : Знання, 2008. – 458 с.
10. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : підруч. [для студ. вищ. навн. закл.] / Т. В. Майорова. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу навчальну програму дисципліни «Інвестиційний менеджмент»
для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування»,
спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»,
Укладач д.е.н., професор Черчик Л.М.

Обсяг навчальної програми:

- кількість сторінок – 16,
- кількість літературних джерел – 10.

Навчальна програма дисципліни розроблена на основі типової навчальної програми дисципліни.

У програмі сформульовані вимоги до знань та вмінь студентів, які відповідають професійному спрямуванню підготовки магістрів економічного напрямку.

Формування мети та завдань дисципліни чітке. Завдання вивчення курсу спрямовані на оволодіння сучасними методами та прийомами інвестиційного менеджменту.

Структура та зміст тематичного курсу дозволяють комплексно підійти до вивчення дисципліни.

У роботі передбачений порядок застосування поточної, модульної та підсумкової форм контролю знань студентів.

Запропоновані літературні джерела, на яких базується тематика курсу, є достатніми для вивчення курсу студентами.

Формування питань для контрольного опитування та завдань для самостійної роботи студентів відповідають розробленому теоретичному та практичному плану вивчення дисципліни.

Негативних особливостей програми не виявлено.

Загалом робоча навчальна програма дисципліни «Інвестиційний менеджмент» розроблена згідно вимог та відповідає змісту анотації галузевого стандарту.

*Декан Інституту економіки та менеджменту,
д.е.н., професор*

Ліпич Л.Г.